

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1882. Första Kammaren. N:o 26.

Fredagen den 31 Mars.

Kammaren sammanträdde kl. $\frac{1}{2}$, 3 e. m.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Jonas Andersson* under fjorton dagar från denna dag och Herr *Ekström* under åtta dagar från den 3 nästkommande April.

Föredrogs ett från Andra Kammaren ankommet protokollsutdrag, N:o 129, med delgifvande af Kammarens beslut öfver dess Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 6, med anledning af Herr A. Gumælii motion om ändring i formen för Riksdagens skrivelser till Kongl. Maj:t.

Herr Bennich: Jag anhåller, att detta protokoll måtte remitteras till Kammarens Första Tillfälliga Utskott för att der *grundligen* undersökas.

På gjord proposition blef förevarande ärende hänvisadt till Första Kammarens Tillfälliga Utskott N:o 1.

Vid föredragning af Bevillnings-Utskottets den 29 i denna månad bordlagda memorial N:o 6, i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa delar af Utskottets betänkande N:o 5 angående hvitbetssockertillverkningsafgiften, godkändes den i memorialets 1 punkt föreslagna voteringsproposition och lades 2 punkten till handlingarna.

Föredrogs, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran Bevillnings-Utskottets den 29 i denna månad bordlagda betänkande N:o 7, äfvensom Sammansatta Bevillnings- och Lag-Utskottets samma dag bordlagda betänkande N:o 1; hvarjemte, på hemställan af Herr *Wærn*, *Carl Fredrik*, beslöts att dessa betänkan den skulle företagas till behandling vid det sammanträde, som komme att hållas Lördagen den 15 nästinstundande April.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran följande, den 29 innevarande Mars bordlagda ärenden, nemligen: Banko-Utskottets utlåtande N:o 8, Lag-Utskottets utlåtanden N:is 29—34 och Första Kammarens Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 3.

Herr Grefven och Talmannen tillkännagaf, att, enligt mellan Kamrarnes Talmän träffad öfverenskommelse, omröstningar jemlikt 65 § Riksdagsordningen komme att anställas vid Kamrarnes sammanträden Torsdagen den 13 nästinstundande April.

Anmälades och bordlades:

Stats-Utskottets memorial:

N:o 34, med förslag till voteringspropositioner med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslagen under riksstatsens nionde hufvudtitel; och

N:o 35, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om gratifikationer till ingeniörer och öfrige vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjänstemän, som till följd af inskränkning i dessa byggnader blifvit eller blifva uppsagde från sina befattningar; äfvensom

Lag-Utskottets utlåtanden:

N:o 35, i anledning af väckta motioner om underdånig skrifvelse angående lagbestämmelser om delning af stadsfastighet;

N:o 36, i anledning af Riksdagens Justitieombudsmans framställning om tillägg till 69 § Utsökningslagen; samt

N:o 37, i anledning af Riksdagens Justitieombudsmans hemställan om dels tillägg till 100 § Utsökningslagen, dels ock ändring i 127 och 130 §§ samma lag;

hvarjemte beslöts, att dessa ärenden skulle uppföras främst på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Justerades två protokollsutdrag för detta sammanträde; hvarefter Kamraren åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem
A. von *Krusenstjerna*.

Lördagen den 1 April.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Anmälades och bordlades Stats-Utskottets memorial N:o 36, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i frågor rörande anslagen under åttonde hufvudtiteln.

Efter föredragning af Stats-Utskottets nedannämnda, under gårdagen bordlagda memorial:

N:o 34, med förslag till voteringspropositioner med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i åtskilliga frågor rörande anslagen under riksstatens nionde hufvudtitel; och

N:o 35, med förslag till voteringsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om gratifikationer till ingenjörer och öfrige vid statens jernvägsbyggnader anstälde tjänstemän, som till följd af inskränkning i dessa byggnader blifvit eller blifva uppsagde från sina befattningar;

godkändes de föreslagna voteringspropositionerna.

Föredrogos, men bordlades å nyo på flere ledamöters begäran Lag-Utskottets sistlidne dag bordlagda utlåtanden N:is 35—37.

Föredrogs å nyo Banko-Utskottets den 29 och 31 sistlidne MarsFöreslagna af-bordlagda utlåtande N:o 8, i anledning af väckta motioner om inrät-^{delningskontor}tande af afdelningskontor utaf Riksbanken i städerna Karlstad, Örebro, ^{af Riksbanken}Falun, Hernösand, Kalmar, Jönköping, Sköfde, Lidköping, Venersborg ^{i vissa städer.} och Borås.

Herr Wallenberg: Jag ber få begagna detta tillfälle att söka möjligtvis få veta något om Banko-Utskottets *bankpolitik*.

Utskottet har i nu föreliggande betänkande afstyrkt alla de *tio* motionerna, om inrättandet af riksbanksafdelningskontor i tio städer, belägna i olika orter. Detta förefaller besynnerligt, när samma

Föreslagna af delningskontor af Riksbanken i vissa städer.
(Forts.)

Banko-Utskott vid riksdagarna 1880 och 1881 *tillstyrkte* då väckta förslag, om afdelningskontor i Östersund och Vexjö, hvilka ganska riktigt blefvo af Riksdagen beslutade och nu äro inrättade. Då synnerligen svaga skäl uti nu föreliggande betänkande blifvit lagda till grund för Utskottets afstyrkan af alla tio afdelningskontoren, som nu varit i fråga, så måste någon förändring hafva inträdt i Banko-Utskottets *bankpolitik*, och det är om denna förändring, det kunde vara nyttigt för Riksdagen att förnimma något. Utskottet säger sig visserligen vilja afvakta en nyligen nedsatt bankkomité's betänkande, men mig synes, att man borde behandla frågan i omvänd ordning och att således Riksdagen uttalade sig i afseende på grunderna och bankkomité'n utarbetade detaljbestämmelserna. För öfrigt är Banko-Utskottet, som sitter år efter år och så godt som har bankrörelsen under sina ögon, den bankkomité, på hvilken man borde kunna ställa de största anspråken.

Såsom bekant är, har *Englands bank*, som är en centralbank för hela den engelska handeln och industrien, icke något fullständigt afdelningskontor, utan blott ett fåtal agenturer, hvaremot *Frankrikes bank* har nittiofyra afdelningskontor, som drifva fullständig bankrörelse. I grund och botten förete de tvenne nu nämnda bankinrättningarna två olika banksystem, och det vore icke för tidigt att få veta, hvilkendera princip Banko-Utskottet upptagit uti sin bankpolitik. Utskottet har under många år tillstyrkt och Riksdagen beviljat, att Riksbanken skulle hopa den ena millionen på den andra, i stället för att med sin afkastning bidraga till annuiteternas liqviderande å statsskulden. Detta samlande uti Riksbanken trodde alla skulle afse, att Riksbanken skulle, medelst afdelningskontor, kunna komma att betjena allmänna rörelsen i orterna, så att andra bankinrättningar der kunde umbäras. Men detta synes Banko-Utskottet icke vilja. Utskottet vill icke heller, att Riksbanken skall blifva *centralbank*, på hvilken man exempelvis kunde ställa det billiga anspråket, att Riksbanken belånade svenska statens och Allmänna Hypoteksbankens obligationer, till de belåningsvärden och mot den räntefot, som bankofullmäktige sjelfva egde bestämma; dock att dessa obligationer, när tillgång till utlåning i Riksbanken fans, skulle belånas *framför* alla andra till belåning erbjudna värdepapper, och det *utan afseende å låntagarens person*. Detta vill icke Banko-Utskottet, men det har deremot med välbehag åsett huru utlåningen *mot borgensförbindelser* är den rörelsegren, som florerar i Riksbanken, och att ej mindre än fjorton tusen lån äro utlemnade mot borgensförbindelser, ehuru det blir svårt att uppvisa något land, der en dylik lånerörelse faller inom en centralbanks och allra minst inom en statsbanks verkningskrets.

Sedan en så kallad »kommissionsanstalt» blifvit i Riksbanken inrättad, finner Banko-Utskottet törhända att afdelningskontor äro mindre af nöden, men man förbiser, att icke all bankrörelse kan drifvas per posto, och man förglömmar den ovederläggliga sanningen att, »om icke bankkontoret är lika närbeläget som brödboden, gör det icke full nytta».

För att få veta något om Banko-Utskottets nuvarande bankpolitik eller åtminstone sätta Utskottet i tillfälle gifva bättre skäl

för sitt afstyrkande af alla afdelningskontor, anhåller jag hos Herr Talmannen om proposition på återremiss af detta betänkande.

Föreslagna afdelningskontor af Riksbanken i vissa städer.

(Forts.)

Herr Ekman, Johan Jacob: Då den föregående talarens yttrande påtagligen alldeles icke rör den fråga, som för närvarande är föremål för Kammarens behandling, så tager jag mig friheten att helt enkelt tillstyrka bifall till Utskottets hemställan. Jag vill nemligen icke följa den föregående talarens exempel och yttra mig om en fråga, som dels, efter hvad jag förut nämnt, icke kan anses höra till detta ärende och dels är af den stora och vidt omfattande beskaffenhet, att den omöjligen kan utgöra föremål för en diskussion i Kammaren, då något ämne, som kan frankalla en sådan diskussion, påtagligen icke föreligger.

Herr Wallenberg: Jag kan icke förstå annat, än att hvad jag yttrade hör till denna fråga, ty frågan, om en stor bank skall hafva afdelningskontor eller om den skall ställas i beröring med landsorten endast genom postverket, hör väl hit. Dessutom har Banko-Utskottet sjelf yttrat i sitt betänkande, att »den vidare utvecklingen af Riksbankens organisation bör föregås af en omsorgsfull utredning och en fullt utarbetad plan», hvadan det är min oförgripliga tanke, att det åligger Banko-Utskottet att delgifva Riksdagen en sådan plan.

Utskottet har haft fullt tillräcklig tid dertill, men jag vill bereda Utskottet ännu mera tid genom att fortfarande yrka på återremiss.

Efter härmed slutad öfverläggning gjorde Herr Grefven och Talmannen enligt de derunder framställda yrkandena propositioner, först på bifall till förevarande utlåtande och sedan derpå, att utlåtandet skulle till Banko-Utskottet återförvisas, samt förklarade sig anse den förra propositionen vara med öfvervägande ja besvarad.

Herr Wallenberg begärde votering, i anledning hvaraf uppsattes, justerades och anslogs en omröstningsproposition af följande lydelse:

Den, som bifaller Banko-Utskottets utlåtande N:o 8, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, återförvisas utlåtandet.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 41;

Nej — 6.

Föredrogs å nyo och biföllos Lag-Utskottets den 29 och 31 i nästlidne månad bordlagda utlåtanden:

N:o 29, i anledning af väckt motion om ändring i gällande stadgande om val af ledamot i egodelningsrätt; och

N:o 30, i anledning af väckt motion om tillägg till § 25 i förordningen angående fattigvården den 9 Juni 1871.

Ifrågasatt tillägg till § 3 i förordningen ang. utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864.

Föredrogs å nyo Lag-Utskottets den 29 och 31 sistlidne Mars bordlagda utlåtande N:o 31, i anledning af väckt motion om tillägg till § 3 i förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864.

Herr Lindahl: De skäl, som Utskottet anfört för afslag å förevarande motion, hafva icke synts mig vara sådana, att de kunna i någon väsentlig mån förringa vigten och betydelsen af de olägenheter, som föranledt den i motionen gjorda framställningen, hvarför jag icke kunnat biträda Utskottets hemställan, helst jag för min del i denna Kammare afgifvit en likadan motion, som, hänvisad till tillfälligt Utskott, hos detta tills vidare hvilat, under afvaktan på det yttrande, Lag-Utskottet kunde komma att aflåta. Då frågan åtminstone inom det län, jag har den äran att representera, och säkerligen äfven inom flera andra orter inom riket är af större betydelse än vid första påseendet kan tyckas, torde det ursäktas mig, att jag vågar påkalla Kammarrens närmare uppmärksamhet å densamma. Den afser nemligen att för en betydande gren af landthushållningen, nemligen handeln med lefvande kreatur, söka ordna så, att den befordras och underlättas, i stället för att, såsom det nu tillgår, oroas och skadas. Härom yttras i motionen: »de förutvarande marknaderna hafva smånigom förlorat den betydelse för varuutbyte, som de fordom haft, så att en stor del af dem kunnat indragas, der de befunnits väsentligen endast föranleda oordningar bland den mängd folk, som utan något verkligt behof att köpa eller sälja sammankommit. Enär likväl handeln med lefvande kreatur är af beskaffenhet att för dess ändamålsenliga bedrivande erfordras, att de, som vilja köpa eller sälja sådana, hafva tillfälle att i större antal å lämpliga tider och ställen sammanträffa, hafva, i stället för marknader, på många orter inom landet så kallade kreatursmöten blifvit af vederbörande myndighet eller Kongl. Maj:ts Befallningshafvande anordnade, afsedda *endast* för sådan handel. Men som ofvannämnda förordning icke medgifvit att vid dessa kreatursmöten inskränka handeln endast till omsättning af kreatur, hafva dessa möten alltmer antagit samma karakter, som de forna marknaderna, så att till dem äfven infinna sig säljare af alla slags varor samt tjenstehjon och löst folk från kringliggande trakter samlas för att få sin del af de marknadsnöjen, som kunna stå till buds, i följd hvaraf uppkommit samma oordningar, som förut så mycket öfverklagats. Derigenom har äfven sjelfva kreaturshandeln, för hvars skull mötena tillkommit, blifvit lidande, emedan mången ordentligare jordbrukare dragit sig för att med sina kreatur komma till en plats, der icke köp och försälj-

ning af kreatur, utan vanligt marknadslif vore hufvudsak. Om således dessa kreatursmöten skola kunna utveckla sig i den riktning, som med dem är afsedd, och icke derifrån förryckas, så att de slutligen kanske komme att till skada för jordbrukaren inställas, torde det vara alldeles nödvändigt att genom något lämpligt lagstadgande åt dem bereda en sådan ställning, att förut omnämnda olägenheter varda undanröjda. Detta åter synes endast kunna ske på det sätt, att i Kongl. förordningen den 18 Juni 1864 införes en särskild bestämmelse om dessa möten, i ändamål att *med afseende å dem* inskränka den rättighet till drifvande af handel *å landet*, som för öfrigt är medgifven. Der sådana möten hållas i städer, hafva de öfverklagade olägenheterna i mindre grad utöfvat något inflytande».

På grund deraf föreslås i motionen, att Riksdagen ville för sin del besluta att »vid kreatursmöten å landet, som blifvit af behörig myndighet bestämda att endast för köpslagan om lefvande kreatur på vissa dagar hvarje år hållas, vare ej någon, utom de å stället bosatte, berättigad att torgföra handelsvaror eller å öppen plats, från bod eller annat upplagsställe idka handelsrörelse».

Jag ber att få betona, att frågan rörer blott sådana kreatursmöten å landet, som skulle blifvit af behörig myndighet utsatta att *endast* för köpslagan om lefvande kreatur för vissa dagar hvarje år hållas. Då ändamålet med dessa möten således *endast* skulle vara köpslagan om lefvande kreatur, kunna ju icke krämare eller handlande med andra varor sägas blifva lidande, om de icke tillåtas att vid dessa tillfällen infinna sig för att idka handel, ty om icke sådant kreatursmöte hålles, komma de ju i allt fall icke dit. Om deremot å platsen finnes någon handlande bosatt, skulle enligt förslaget icke någon inskränkning ske i den rätt, han sig förvärfvat, att der idka handelsrörelse. När erfarenheten emellertid visat, att kommuner, inom hvilka, på kommunens begäran, kreatursmöten blifvit utsatta att hållas, sedermera, i följd deraf att dessa möten urartat till marknader med de i motionen öfverklagade oordningar, anhållit, att mötena måtte upphöra, men det är otvifvelaktigt, att, om endast kreaturshandel finge vid sådana tillfällen bedrivas, kreatursmötena skulle till landbrukets åtnåd alltmot utvecklas och tilltaga i betydighet, torde det väl icke kunna bestridas, att jordbruket skulle vara väl betjenadt med ett sådant stadgande, som det nu ifrågasatta, hvarigenom Konungens Befallningshafvande berättigades att å landet förordna om kreatursmöten eller torgdagar för handel med lefvande kreatur, och afsedda *endast* för sådan handel.

Om jag nu öfvergår till granskning af de skäl, Utskottet anfört för sitt afslag, så äro de endast: för det första att genom ett bifall till förslaget skulle i Utskottets tanke de anförda olägenheterna af nuvarande förhållanden vid de s. k. kreatursmötena icke undanröjas. De anförda olägenheterna äro ju, att till dessa möten infinna sig nu äfven säljare af alla slags varor samt i följd deraf tjenstehjon och löst folk från kringliggande trakter, hvarigenom oordningar uppkomma. Men om dessa säljare icke finge infinna sig och således äfven tjenstehjon och löst folk komme att hålla sig borta derifrån, synes det vara tydligt, att åtminstone den väsentligaste anledningen till de öfverklagade olägenheterna skulle vara undanröjd.

*Ifrågasatt
tillägg till 3 §
i förordningen
ang. utvidgad
näringsfrihet
den 18 Juni
1864.*

(Forts.)

*Ifrågasatt
tillägg till § 3
i förordningen
ang. utvidgad
rättsfrihet
den 18 Juni
1864.
(Forts.)*

Vidare har Utskottet befarat att, enär å platsen bosatte handlande Sicke jemväl skulle förbjudas att vid tillfället utöfva sin rörelse, skulle sålunda ett slags monopol för dem uppkomma; men om i förslaget äfven hade intagits ett sådant förbud, måtte icke Utskottet då i ett sådant förhållande skulle funnit än kraftigare skäl till afstyrkan? Ingen kan väl på allvar tro, att den omständigheten, att Konungens Befallningshafvande bestämde några dagar för handel *endast* med lefvande kreatur å någon plats, skulle vara så lockande, att blott derför skulle, såsom Utskottet antagit, en mängd handelsidkare från andra håll förmås att derstädes bosätta sig? Det är väl föga troligt. Då det dessutom alltid komme att bero på Konungens Befallningshafvande att bestämma platsen och tiden för nu ifrågasatta kreatursmöten, torde man kunna taga för gifvet, att sådana möten för *endast* handel med kreatur ej blefve anordnade å platser, der de oftare, såsom t. ex. hvarje vecka, kunde förekomma; sådana orter, med kreaturshandel hvarje vecka, torde också å landet vara högst få, i jemförelse med dem, der möten för sådan handel endast två till fyra gånger om året äro behöfliga.

För den händelse motionen icke inom Kammaren skulle finna något vidare understöd, vill jag dock nu icke framställa något yrkande.

Öfverläggningen ansågs härmed slutad, och utlåtandet bifölls.

*Föreslaget
tillägg till § 50
Konkurslagen.*

Föredrogs å nyo Lag-Utskottets den 29 och 31 nästlidne Mars bordlagda utlåtande N:o 32, i anledning af väckt motion om tillägg till § 50 § Konkurslagen.

Herr Bergström: Herr Grefve och Talman! På sätt af betänkandet synes, har ett domslut i särskildt mål framkallat motionärens framställning icke endast vid förra, utan äfven vid innevarande riksdag. § 32 i Konkurslagen stadgar nemligen: »gäldenär svare med den egendom, han i framtiden ärfva eller förvärfva kan, der ej annan öfverenskommelse i laga ordning träffad blifvit, till fulla gälden, ehvad den i konkursen är bevakad eller icke». En konkursborgenär stämde på grund af detta lagstadgande konkursgäldenären och yrkade att utbekomma den fordran, hvarför han icke fått njuta betalning i konkursen. Då invände gäldenären, att syssломannen förskingrat massans alla tillgångar och derefter rymt till Amerika, hvarför han ville undandraga sig betalningsskyldighet. Domstolarne förklarade emellertid i alla instanser, att gäldenären icke ådagalagt något förhållande, på grund hvaraf den borgenär, som stämt honom, skulle såsom borgenär vara ansvarig för den skada å konkursboet, som genom sysslomannens förfarande uppstått.

Det kan icke falla mig in att uttala något omdöme, huruvida detta domslut var riktigt eller icke, men det var under känslan af det förment orimliga, detta beslut innebar, som motionären gjort sin framställning. Jag blir alltid missmodig, då man vill ändra lagen under intrycket af ett enstaka domslut.

Emellertid motstod förra Riksdagens Lag-Utskott manligen detta

känslolopp af Herr Sälling och afstyrkte motionen på grunder, som Kammarken återfinner i den reservation, som nu af åtskilliga ledamöter är afgifven. Första Kammarken biföll utan diskussion föregående Riksdags Lag-Utskotts betänkande, men Andra Kammarken, som är mera stämmingsfull, ogillade motiveringen, men lät bero vid det beslut, hvar till Utskottet kommit.

Jag skall nu litet beröra de grunder, på hvilka föregående Riksdags Lag-Utskott afstyrkte motionen och på hvilka reservanterne jemväl nu afstyrka densamma. Dessa reservanter utgå från bestämda grundsatsar. De uttala först den grundsatsen, att egendoms afträdande till konkurs icke kan anses innebära en öfverlåtelse af eganderätten till den förmögenhet, som gäldenären har. Deraf draga de den slutsatsen, att det är gäldenären, som är ansvarig för de menliga följderna, som inträffa deraf, att egendomen undergår försämring och skada eller förskingras; det vill säga gäldenären har ansvaret för alla dolösa och kulpösa åtgärder af andra, och äfven för olyckshändelser genom ren casus. De söka vidare att påvisa, att något ansvar icke kan påläggas borgenärerna derför att de med begagnande af de lagbestämda formerna välja syssloman. Lagen har ålagt dem att välja syssloman, och derför att de lyda lagens bud kan icke något ansvar öfvergå dem. Mig synes detta resonnement vara fullkomligt giltigt. Reservanterne finna vidare, att det rätta botemedlet mot återuppreparandet af sådana fall som det åsyftade skulle sökas i ett bättre ordnande af konkursförvaltningen, men icke på det sätt, att förluster, uppkomna genom konkursförvaltarens förfarande, skulle uteslutande drabba borgenärerna. I grunden hafva ju gäldenär och borgenärer samma intresse i denna sak; de hafva lika mycket intresse af att konkursförvaltningen skötes väl och att bästa resultatet deraf framkommer.

Nuvarande Lag-Utskott vågar icke bestrida giltigheten af den rättsgrundsats, som föregående års Lag-Utskott och reservanterne uttalat. nemligen att eganderätten till konkursboets tillgångar icke vid egendomens afträdande till borgenärernas förnöjande å dessa öfvergår, men det oaktadt anser Lag-Utskottet, att ansvaret rätteligen bör öfverflyttas från gäldenären till borgenärerna. Nu frågar jag, på hvilken rättsgrund kan sådant ske? Är det derför att de gjort ett dåligt val, så är denna grundsats ganska farlig, ty konsekvensen af densamma är, att staten skulle erkännas vara skyldig ersätta all den skada, som statens af Konungen eller honom underordnade statsmyndigheter utnämnda tjenstemän genom försunlighet vid skötandet af sina befattningar kunna komma att tillfoga andra medborgare. Särskildt vill jag påpeka ett fall, som Konkurslagen talar om, nemligen att domaren under vissa förutsättningar har rätt att utse god man. Antag att domaren utöfvar denna sin befogenhet och att den af honom utsedde gode man försingrar tillgångarna. Skall nu deraf uppkommande skada drabba borgenärerna? Efter Lag-Utskottets grundsats borde det väl rätteligen vara domaren, som skulle hålla dem skadeslösa, då han gjort ett så dåligt val.

Äfven om man nu skulle vilja gå in på Lag-Utskottets åsigt, så synes mig, att den åsyftade lagförändringen icke har större betydelse, än att Lag-Utskottet skulle kunnat sjelft skriva ett lagförslag och

*Föreslaget
tillägg till 50 §
Konkurslagen.
(Forts.)*

*Föreslaget
tillägg till 50 §
Konkurslagen.
(Forts.)*

icke behöfva besvara Kongl. Maj:t med en skrifvelse i frågan. Det synes mig, att ämnet är för obetydligt för sådant.

På dessa grunder anhåller jag om afslag å Lag-Utskottets betänkande.

Herr Samzelius: På sätt den föregående talaren mycket riktigt anmärkt, passerade denna fråga utan all diskussion i denna Kammar vid förra riksdagen. Orsaken dertill vill jag i främsta rummet lägga på min räkning. Jag hade reserverat mig, men icke närmare utvecklat min åsigt, och då jag af Lag-Utskottets ledamöter från denna Kammar var ensam reservant, ansåg jag mig icke böra upptaga Kammarrens tid med diskussion i denna fråga, oaktadt jag betraktade den såsom ytterst vigtig. Efter densammes afgörande fick jag uppbära förebräelser utaf flere af Kammarrens ledamöter, hvilka, med samma uppfattning af frågan som jag, funno densamma, såsom de sade, upprörande för den allmänna rättskänslan. I Andra Kammaren reste dess ledamöter sig nästan som en man mot det beslut, hvartill Utskottet då kommit, och man får i en sådan här fråga ändock icke fränkänna all betydelse åt hvad man kallar det sunda bondförståndet, särdeles när detta så allmänt och bestämdt uttalat sig för den åsigt, som innevarande års Lag-Utskott omfattat. Mig synes åtminstone denna omständighet vara ett godt stöd för motionärens framställning. Vidare har samma fråga utgjort föremål för behandling vid åtskilliga juridiska förenings och tjänstemannaförenings sammanträden, hvarom jag först efter sistlidne riksdag erhållit kännedom. Motionären har bifogat protokoll vid ett sammanträde, som hölls vid mellersta Sveriges civila tjänstemannaförenings sammanträde redan år 1879. Vid detta sammanträde presiderade Lag-Utskottets aktade ordförande. Han nämnes såsom den förste af de närvarande ledamöterna, som för öfrigt utgjorde omkring 40 personer, af hvilka det öfvervägande antalet var jurister. Mötet uttalade enhälligt såsom svar på derom framställd fråga, att en i konkurs försatt man ej behöfver ansvara för förskingringar, som möjligen göras af gode männen eller sysslomännen, så mycket mer som borgenärerne ensamme tillsätta de män, som skola handhafva och utreda konkursboet.

En juridisk förening i Skåne har äfven förehaft samma fråga och, enligt hvad det upplystes i Lag-Utskottet, höjdes der icke en enda röst för det beslut förra årets Lag-Utskott fattat, med undantag af nuvarande vice ordförandens, hvilken sökte försvara detta beslut, men fick icke en enda med sig, hvarför han vid närmare eftersinnande frånträdte den åsigt, som han förfäktat vid förra riksdagen, och öfvergått till den motsatta. Det kan icke vara min mening att ingå i granskning af det rättsfall, som blifvit framhållet. Min uppfattning af 90 § Regeringsformen är den, att det hvarken tillkommer Riksdagen eller Lag-Utskottet att ingå i en sådan pröfning, men de fakta, som förekommit, äro af den beskaffenhet, att jag tror mig vara befogad, likasom det synes mig lämpligt, att i största korthet omnämna dem. Förhållandet var, att en person här i Stockholm utlemnade en fordran till inkassering åt en af dessa dussin-kommissionärer, som öfversvämma rätterna. Gäldenären försattes i konkurs. Fordringsegarne upphöjde

den förut varande inkasseraren först till god man och sedan till syssloman i konkursen. Tillgångarne voro icke särdeles stora. De uppgingo till omkring 3,000 kronor, skulderna till ungefär samma belopp. Sedan kommissionären förvandlat alla tillgångar i penningar, rynde han till Amerika och tog med sig alla medlen. En rättegång uppstod, i hvilken pluraliteten af domstolarnes ledamöter i alla instanser uttalade den åsigten, att fordringsegarne voro befogade att af gäldenären utfå beloppet för andra gången, utan afseende å de medel, som förskingrats. Om förskingringen skett, innan gäldenären blifvit försatt i konkurs, så är det otvifvelaktigt att den, som lemnat inkasseraren förtroendet att uttaga penningarne, äfven fått vidkännas skadan af hans oredlighet, men därför att denne inkasserare upphöjdes till god man och syssloman i en konkurs, så skulle gäldenären ensam ansvara. Detta är dock i viss mån upprörande för rättskänslan, och utan att nu vilja komma till den högre stämning, om hvilken Lag-Utskottets ordförande talade, så får man väl icke fränkänna all betydelse åt hvad den sunda rättskänslan säger.

Nu har af en reservant blifvit åberopadt det förhållande, att eganderätten till konkursboet fortfarande är gäldenärens. Det har icke heller af Lag-Utskottet förnekats, ty antagligt är, att om konkursboets tillgångar skulle brinna upp efter det att de blifvit afträdde till borgenärerne, icke vore det desse som därför skulle ansvara, när icke någon särskild uraktlåtenhet eller vållande kunde läggas dem till last, men här är icke fråga om något olycksfall, utan om en brottlig åtgärd, som vidtagits utaf den af borgenärerne utsedde gode mannen och sysslomannen. Reservanten har såsom ett hufvudskäl för afslag å motionen framhållit, att det alltid bör vara förvaltaren af egendomen, som för sina åtgärder står i ansvar till den, af hvilken han egendomen till förvaltning emottog, och att egendomsegaren således skulle få hålla sig till honom för utbekommande af ersättning. Skilnaden är enligt reservantens åsigt endast den, att, då en egendomsegare i allmänhet är berättigad att sjelf till förvaltare utse den person, för hvilken han har förtroende, så måste en i konkurstillstånd försatt gäldenär underkasta sig att öfverlemnas egendomen åt den förvaltare, som enligt statens lagar bör omhänderhafva sådan förvaltning. Af hvilka är det emellertid, som god man emottager egendomen till förvaltning? Det är efter mitt förmenande af *borgenärerne*. Vid sjelfva egendomsafträdet öfverlemnas nemligen boet till *dem*. Konkursen anses, enligt 12 § Konkurslagen, börjad den dag ansökning derom ingifven är, der konkurs på denna ansökning följer, och då konkurs sålunda uppstår — det stadgas i 9 § samma lag — varder förordnande genast meddeladt person att gäldenärs böcker och andra handlingar, som hans rörelse angå, under försegling sätta eller i förvar taga, så ock, der rätten eller domaren så nödigt anser, att låta konkursboets kända egendom under säker vård hålla och boets angelägenheter bevaka, intill dess gode män utsedde blifvit. Gäldenären får således icke, från den stund egendomen afträdes till konkurs, taga någon befattning dermed, och innan de af borgenärerne utsedde gode män omhändertaga densamma vårdas den för *borgenärernes* räkning utaf den person, som af rätten eller domaren dertill utses. Således emottaga gode männen icke egen-

Föreslaget
tillägg till 50 §
Konkurslagen.
(Forts.)

Förelaget
tillägg till 50 §
Konkurslagen.

(Forts.)

domen omedelbart af *gäldenären* — hvarpå man velat lägga så mycken vikt — utan af *borgenärerne*, till hvilka den redan vid konkursens början blifvit afträdd. Nu har emellertid Lag-Utskottets ärade ordförande såsom ett skäl för sin åsigt sökt åberopa, att det icke skulle vara den, hvilken utser förvaltaren, som är ansvarsskyldig, ty då skulle domaren i de fall, der han eger utse god man, sjelf komma i ansvar. Den satsen vill jag alldeles icke gå in på. När domaren har rätt att förordna en dylik person, så utser han honom efter bästa omdöme, och denne blir icke någon god man eller syssloman för domaren, utan personen i fråga har blott att taga egendomen om hand, och om icke något särskildt förhållande förefinnes, såsom att domaren bevisligen vet att den af honom utsedde person är oredlig eller insolvent, så kan domaren icke åläggas något ansvar, men känner han ett sådant förhållande, så tror jag att han möjligen kan komma att för förlusten ansvara. Den frågan, huruvida staten i andra hand är ansvarig för sina tjänstemäns förseelser, är en stor fråga, som för närvarande är under utredning. Jag vill gerna ingå på att staten i vissa fall bör åtaga sig ett dylikt ansvar. Det gör t. ex. staten, när en officer, som för kronans fartyg, genom påsättning vållar skada, som han icke sjelf kan ersätta.

De skäl, som för öfrigt blifvit anförda af reservanten, synas mig för ingen del vara öfvertygande, och det lär väl knappast af någon förnekas, att det uppgifna förhållandet i alla fall är ganska mycket stridande mot den allmänna rättskänslan. I en af domarereglerna sägs: att all lag skall vara sådan, att den tjenar till det meniga bästa, och därför då lagen blifver skadlig, så är det icke mera lag, utan olag och bör afläggas. Jag föreställer mig att det fallet är här för handen, att den lag, som i detta fall för närvarande anses gälla, är så beskaffad, att den med allt skäl kan benämnas »olag» enligt domareregelns uttryckssätt och därför bör afläggas.

Då Lag-Utskottet icke haft tid och, jag medgifver, kanske icke heller förmåga att uppställa ett förslag, som haft utsigt att efter granskning i Högsta Domstolen blifva lag i förevarande hänseende, har Utskottet begagnat sig af utvägen att hänskjuta saken till Kongl. Maj:t. Man kan tycka att det är en småsak, som kan hjälpas med ett par ord, men man bör se till att de passa in med andra i systemet, och då Lag-Utskottet dessutom varit öfverhopadt med så många andra göromål, har det icke haft tid dertill. Jag anhåller om bifal till Utskottets förevarande förslag.

Herr Forssell, Otto Herman: Orsaken till denna motion och till Lag-Utskottets i anledning deraf framställda förslag är, såsom bekant, ett enda tillfälligt prejudikat, bestående i en dom, fäld af Högsta Domstolen. Denna dom har, enligt hvad den förste talaren antydde, varit upprörande för rättskänslan hos en mängd personer och framkallat en motionär, som med ledning af denna allmänna rättskänsla kommit till den slutsats, att här skulle finnas något fel eller brist i lagen, som föranledt denna i strid med rättsmedvetandet gående dom. Lag-Utskottet tyckes också hafva delat denna motionärens åsigt.

Hvad då först vidkommer den omständighet, att ett enda rättsfall

skulle utgöra tillräckligt skäl och motiv för den ena statsmakten att väcka förslag om ett tillägg till, en ändring i eller en förklaring af gällande lag, så tror jag för min del icke, att ett dylikt enstaka fall i och för sig kan berättiga till aflåtande af en skrivelse i syfte att få ett förslag till lagförändring framlagdt, utan torde man i synnerhet i ett fall af förevarande beskaffenhet, som grannlagenheten förbjuder mig att närmare beskrifva, böra vänta dermed, till dess Högsta Domstolen i ett likartadt fall meddelar enahanda dom, helst jag hoppas och tror, att sådant skall komma att dröja ganska länge.

Innan jag lennar ordet ber jag att i sammanhang härmed få fästa uppmärksamhet på en biomständighet.

Under diskussionen har man här åberopat ett skäl till stöd för den åsigt, att det, enligt gällande lag, skulle vara nödvändigt att döma på sätt i åsyftade fall skett. Jag vill fästa uppmärksamheten på detta skäl, emedan det efter mitt förmenande icke eger giltighet. Man har sagt, att då gäldenär i konkurs afträdt samtliga sina tillgångar, skulle han likväl fortfarande vara egare till den afträdde egendomen. Detta är både sant och falskt. Han är egare till egendomen *in specie*, så länge den icke är realiserad, d. v. s. han eger kor, oxar, harfvar o. s. v., men så snart dessa äro sålda på auktion och således öfvergått i tredje mans ego, eller, kort sagdt, äro förvandlade i penningar, är det naturligtvis slut med gäldenärens eganderätt dertill. Det lönar därför icke mödan att åberopa ett sådant skäl, såsom det der skulle hafva föranledt det nämnda domslutet.

Jag behöfver icke och vill icke intränga djupare i denna grannlaga och ömtåliga fråga. Visserligen är det min åsigt, att vår samhällsförfattning i afseende på denna fråga kan tariffva förändringar, men icke är det då i lagen utan på ett helt annat ställe, hvilket jag här icke vill omnämna.

Jag anser emellertid att en skrivelse här är onödig och icke på sin plats, helst som jag icke tror det vara öfverensstämmande med vår grundlags föreskrifter, att Lag-Utskottet föreslår Riksdagen att aflåta dylika skrivelser till Kongl. Maj:t, utan tillkommer det motionär att inkomma med detaljeradt förslag att af Utskottet till- eller afstyrkas.

Jag yrkar afslag å Lag-Utskottets hemställan.

Herr Wallenberg: Jag trodde mig höra den ärade ordföranden i Lag-Utskottet yttra ungefär följande: »att han ansett ämnet vara af för liten vikt för att besvära Kongl. Maj:t med en skrivelse, utan det kunde väl afhjelpas af Lag-Utskottet sjelft». Ja, det är en åsigt, som stämmer fullkomligt öfverens med den siste ärade talarens mening, och då känt är, att de krafter, som Kongl. Maj:t har till sitt förfogande för att utarbeta förslag till nya eller förbättrade lagar, äro till den grad hårdt anlitade, att ganska viktiga saker måste ligga och vänta i årtal, så är det endast med stor betänksamhet, som jag skulle vilja vara med om att yrka på en skrivelse i detta ämne. Då emellertid motionärernes framställning synes mig innebära något, som förtjenar uppmärksamhet, skulle jag för min del vilja yrka återremiss — i fall någon annan skulle vilja deri instämma — på det att Lag-Utskottet måtte inkomma med ett nytt förslag, helst som jag icke kan

Föreslaget
tillägg till 50 §
Konkurslagen.
(Forts.)

Föreslaget tillägg till 50 Konkurslagen. (Forts.) tro, att de ärenden, som ännu återstå för Lag-Utskottet att behandla, skola behöfva taga så mycken tid i anspråk, att icke någon tid blir öfver att taga denna fråga under förnyad ompröfning. Jag yrkar återremiss.

Herr Samzelius: För min del finner jag frågan vara från Utskottets sida så noggrant och fullständigt utredd, som ske kunnat. Skäl äro anförda såväl för som mot den föreslagna lagförändringen, de förra i sjelfva betänkandet, de senare i en detsamma bifogad reservation. Någon ytterligare utredning lärer väl derför från Utskottets sida icke kunna ävägbringas, och hvad åter beträffar att man genom en återremiss möjligen skulle kunna vinna ett bestämdare formuleradt förslag, som kunde hafva utsigt att blifva antaget såsom lag, så vågar jag för min del i det afseendet hysa misstroende till Utskottets krafter, hvilka för öfrigt äro mycket hårdt anlitade.

Man säger, att denna sak är af så ringa vikt, att det icke är skäl att besvara Kongl. Maj:t med någon skrifvelse derom. Jag anser dock, att det icke är af så ringa vikt att veta, huruvida gäldenär skall nödgas betala två gånger och huruvida han är skyldig att ansvara för den försumlighet, som kan läggas gode männen eller sysslomannen till last.

En ärad talare på vestmanlandsbänken uttalade den förhoppning, att ett dylikt domslut som det ofta återopade, af Högsta Domstolen afgifna, icke skall komma att på länge se dagen. Jag ber då att få fråga, hvilken anledning han har till denna sin förmodan. Icke kan man väl tro, att Högsta Domstolen skall taga intryck af en diskussion i denna Kammare!

Om derför lagen förblifver sådan, som den var då nämnda dom fäldes, så är det väl antagligt, att likartade domslut komma att afkunnas, huru många likartade mål som än må komma under Högsta Domstolens pröfning. Och det var icke någon ringa pluralitet, hvarved denna dom fäldes, ty af *sju* närvarande ledamöter biträdde *sex* den åsigt, som ligger till grund för Högsta Domstolens domslut i denna sak, och endast *en* hyste en afvikande mening och reserverade sig. Jag förstår derför icke hvad man kan hafva för skäl att antaga, att, sedan saken nu blifvit diskuterad i denna Kammare, man skulle hafva att vänta ett motsatt domslut. För min del vågar jag icke tro derpå utan antager, att hvad pluraliteten i Högsta Domstolen här uttalat såsom sin åsigt är grundadt på nu gällande lag, men eftersom jag anser denna lag vara obillig, så önskar jag för min del en förändring deri. Jag anhåller derför fortfarande om bifall till Lag-Utskottets förslag.

Herr Carleson: Det kan vara tvifvelaktigt, tyckes det mig, huruvida Lag-Utskottet uppfattat motionärens »hufvudsakliga syfte» riktigt; och det borde vid sådant förhållande vara mindre lämpligt, att Riksdagen aflåter till Kongl. Maj:t en underdänig begäran om, att till Riksdagen måtte framläggas »förslag till sådan förändrad elier förtydligad lagstiftning i ämnet, att det hufvudsakliga syftet med framställningen måtte vinnas». Men om man också antager, att Ut-

skottet har riktigt uppfattat motionens syfte, och att detta är, att »från lagstiftnings synpunkt saken bör så ordnas, att gäldenären icke ställas i ofördelaktigare ställning, än att han må njuta betalningsfrihet för så stor del af de i konkursen bevakade fordringarne, som visats kunna ur de afträdde tillgångarne gäldas och således icke nödgas två gånger betala samma del af gälden», tror jag dock, att Utskottet alldeles misstagit sig i föreställningen, att genom konkurs eller egendomsafträdet borgenärerne verkligen fått någon del af gälden betald. Konkursen har visserligen till ändamål, att den afträdde egendomen skall användas så långt den förslår till betäckande af borgenärernes fordringar, och att möjligen blifvande öfverskott skall genom konkursförvaltningen, hvilken handlar både för borgenärernes och gäldenärens räkning, återställas till gäldenären. Men det finnes många konkurser, der den afträdde egendomens värde uppgår till flera hundra, kanske tusen kronor och der borgenärerne det oakadt icke få ett öre i betalning. Den frågan, huruvida de kunna erhålla någon del af de verkliga afträdde tillgångarne, beror af många omständigheter, öfver hvilka borgenärerne alldeles icke kunna bestämma. Det har redan talats om, att egendomen kan af sysslomännen tillgripas, men den kan också, innan det varit möjligt att få den ur den af lagen påtvungna förvaltningens hand, förstöras på annat sätt, t. ex. i det den brinner eller sjunker. Om så händer och det icke finnes tillräckliga tillgångar för att betala konkurskostnaden, blifver helt simpelt hela konkursen afskrifven, utan att ens någon laglig utredning sker om hvad hvar och en borgenär skulle hafva fått, derest denna egendom icke hade brunnit eller sjunkit eller stulits, eller huru stor del som i dylikt fall möjligen hade kunnat komma borgenärerne till godo.

Någon rättsgrund för att ålägga borgenärerne, såsom sådana, att framför gäldenären svara för konkursmassans förstöring af sysslomännen, kan jag för min del icke uppgifva. Både gäldenären och borgenärerne blifva lidande, derigenom att egendomen har stulits eller förstörts, men icke äro borgenärerne framför gäldenären skulden till förhållandet? Naturligtvis är det mindre borgenärernes än gäldenärens fel, som framkallat den tvångsförbindelse mellan deras intressen, som uppkommit genom konkursen; mindre en borgenärs, hvilken blifvit sviken i sitt förtroende till gäldenären, än gäldenärens, som svikit detta förtroende. Om Lag-Utskottets sympati för den bestulne gäldenären lemnat rum åt någon medkänsla äfvenledes för de borgenärer, som genom en opåräknad konkurs kanske förlora allt hvad de ega, skulle troligen betänkandet utfallit annorlunda. För min del kan jag icke känna mindre sympati för borgenären än för gäldenären, och jag hemställer för den skull, att Kammaren behagade vidhålla sitt vid förra riksdagen fattade beslut.

Herr Samzelius: Äfven med fara att trötta Kammaren, ber jag att för några ögonblick få taga Kammarens tid i anspråk.

Den siste talarens uppfattning af Lag-Utskottets mening var fullkomligt riktig, då han sade, att Lag-Utskottet utgått från den åsigten, att från lagstiftnings synpunkt saken borde så ordnas, att gäldenären icke ställdes i ofördelaktigare ställning, än att han må njuta betalnings-

Förelaget
tillägg till 50 §
Konkurslagen.
(Forts.)

Förelaget tillägg till 50 § Konkurslagen. frihet för så stor del af de i konkursen bevakade fordringarne, som visats kunna ur de afträdde tillgångarne gäldas, och således icke nödgas två gånger betala samma del af gälden.

(Forts.)

Men han har sedermera ontalat, att det kan hända, att de afträdde tillgångarne, till belopp af hundra- eller tusentals kronor, icke alls lemna någon utdelning åt borgenärerne. Då inträffar ju icke det förhållande, hvarom här är fråga, utan ett helt annat, som jag sjelf tagit mig friheten påpeka, nemligen att förluster genom olyckshändelser kunna komma att drabba gäldenären. Här är endast fråga om den skada, som tillskyndas genom de af borgenärerne utsedde förtroendemän, nemligen sysslomän och gode män. Och då den siste talaren sade, att han icke kunde upptäcka någon rättsgrund, hvarför borgenärerne hellre än gäldenären skulle svara för den skada, som genom desse förtroendemän kunde uppkomma, ber jag få hänvisa till 18 kapitlet Handelsbalken, i hvad det angår hufvudmans skyldighet att ansvara för hvad syssloman gör och låter. Der uttalas en allmän rättsgrundsats, som efter min uppfattning bör i förevarande fall blifva fullt tillämplig.

Då man här talat om sympatier för den ene eller den andre, ber jag åtminstone att få derifrån frikalla mig. Jag har icke sympati för någondera, hvarken borgenär eller gäldenär; min sympati gifver jag endast åt rättvisa och billighet. Man bör dock icke, enligt mitt förmenande, lemna gäldenären alldeles å sido. Bland representanterne i denna Kammare har han visserligen icke särdeles många målsmän, men i all lagstiftning har man sökt ställa så till, att gäldenärens rätt icke trädes allt för nära, och en sådan lagstiftningsprincip tror jag för min del vara sund och riktig.

Jag anhåller för den skull fortfarande om bifall till Utskottets förslag.

Herr Carleson: Jag tillåter mig erinra om något, som jag glömde, nemligen att det icke är samma förhållande med sysslomannaskapet i konkurs, som med sysslomannaskap i allmänhet enligt 18 kapitlet Handelsbalken, att hufvudmannen eger att efter behag öfverlemna sina angelägenheter åt annans vård eller underlåta det, om han hellre vill. Konkursborgenärerne ega icke att omedelbarligen förvalta boet. Massan måste skötas af sysslomän, och dessa sysslomän utses af de största fordringsegarne, möjligen under protest af de mindre. Efter motionärens förslag skulle den ene fordringsegaren såväl som den andre nödgas med sin fordran hålla gäldenären skadeslös för sysslomännens tillgrepp. Kunde detta kallas »billigt eller för enligt med rättvisans fordringar»?

Efter härmed slutad öfverläggning framstälde Herr Grefven och Talmannen enligt de derunder gjorda yrkandena propositioner, först på bifall till förevarande utlåtande, vidare derpå, att detsamma skulle till Lag-Utskottet återförvisas, och slutligen derpå, att utlåtandet skulle afslås, samt förklarade sig anse sistnämnda proposition vara med öfvervägande ja besvarad.

Votering begärdes, i anledning hvaraf och sedan såsom kontra-
 proposition dervid antagits bifall till utlåtandet, uppsattes, justerades
 och anslogs följande omröstningsproposition: *Föreslaget tillägg till 50 § Konkurslagen.*

Den, som afslår Lag-Utskottets utlåtande N:o 32, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, bifalles utlåtandet.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja — 45;

Nej — 28.

Föredrogos å nyo och bifollos Lag-Utskottets den 29 och 31 i nästlidne månad bordlagda utlåtanden:

N:o 33, i anledning af väckt motion om ändring af eller förklaring öfver förordningen angående hushållningen med de allmänna skogarne i riket den 29 Juni 1866, i hvad den angår skog å ecklesiastika boställen; samt

N:o 34, i anledning af väckt motion om tillägg till förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 Mars 1862, samt till förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 November 1863.

Föredrogs å nyo och bifölls Första Kammarens Tillfälliga Utskotts den 29 och 31 nästlidne Mars bordlagda utlåtande N:o 3, i anledning af väckt fråga om medgifvande för bevaringsyngling att under ett år fullgöra sin vapenöfningskyldighet.

Upplästes ett inlemnadt läkarebetyg af följande lydelse:

Att Brukspatronen m. m. Herr *Albert Robson* till följe af sjukdom tills vidare är förhindrad att deltaga i Första Kammarens förhandlingar, intygar.

Stockholm den 31 Mars 1882.

G. Beckmann,

Bataljonsläkare.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *Lindahl* under tolf dagar från denna dag och Herr *Rääf* under aderton dagar från den 4 innevarande April.

Justerades fyra protokollsutdrag för detta sammanträde.

På hemställan af Herr Grefven och Talmannen beslöts att det denna dag första gången bordlagda ärendet skulle sättas främst på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.

Onsdagen den 5 April.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m., och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Justerades protokollet för den 29 sistlidne Mars.

Efter föredragning af Stats-Utskottets den 1 i denna månad bordlagda memorial N:o 36, med förslag till voteringspropositioner i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i frågor rörande anslagen under åttonde hufvudtiteln, godkändes de föreslagna voteringspropositionerna.

Herr vice Talmannen yttrade, att han hade den sorgliga pligten att för Kammaren tillkännagifva, att en af dess ledamöter, Ofverhof-jägmästaren m. m. Grefve *Claes Magnus Lewenhaupt*, den 1 i denna månad aflidit; hemställande Herr vice Talmannen, att Kammaren måtte besluta att enligt föreskriften i 28 § Riksdagsordningen underdånig skrifvelse skulle till Kongl. Maj:t aflätas med anmälan om den genom nämnda dödsfall inom Kammaren uppkomna ledighet.

Denna hemställan bifölls; hvarefter ett förslag till berörda skrifvelse upplästes och godkändes.

Ledighet från riksdagsgörömlen beviljades Herr *De Maré* under tre veckor från denna dag och Herr *Hammarhjelm* under fjorton dagar från den 8 innevarande April.

Anmäldes och bordlades:

Konstitutions-Utkottets utlåtanden:

N:o 3, i anledning af motion om ändring af § 28 mom. 1 Rege-
ringsformen; och

N:o 4, i anledning af motion om ändring af § 87 mom. 2 Rege-
ringsformen; äfvensom

Första Kammarens Tillfälliga Utskotts utlåtande N:o 4, i anled-
ning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t för åstadkom-
mande af obligatorisk veterinärundersökning för all boskap, som ur
riket föres; hvarefter beslöts, att dessa utlåtanden skulle uppföras främst
bland betänkandena på föredragningslistan för nästa sammanträde.

Justerades ett protokollsutdrag för detta sammanträde; hvarefter
Kammaren åtskildes kl. $\frac{1}{4}3$ e. m.

In fidem

A. von Krusenstjerna.
